

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos XXX. — Izdan in razposlan dne 23. junija 1887.

77.

Postava od 13. junija 1887,

o poroštvu in investicijah za Prvo ogersko-gališko železnico.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem takó:

Člen I.

Da se založé troški za svrhe navedene v členu II gledé avstrijskih kosov Prve ogersko-gališke železnice, poskrbeti je s predstvenim zajmom v nominalnem iznosu od 11.400.000 gld. avstrijske veljavščine v srebru, ki se bode poobrestoval sè štirimi odstotki v srebru avstrijske veljavščine in se odplača v 75 letih. Vladi se daje oblast, po naslednjih določilih zagotoviti povišbo letnega čistega donosa, gledé katerega je država prevzela poroštvo za zgoraj imenovano železnico, do vsote, enake letnini od 481.410 gld. 60 kr. avstrijske veljavščine v srebru, ki se potrebuje za obrestovanje in odplačevanje tega zajma.

Načini, kakó naj se omenjeni predstveni zajem oddá, z minimalnim kursom vred, po katerem se sme oddati, podvrženi so odobrenju državne uprave.

Člen II.

Troški novih zadolžnic (*titres*) smejo se opravljati iz skupila po členu I vzprijetega zajma, in vrhu tega naj se to skupilo uporablja v naslednje svrhe:

1. v poplačilo troškov za razširjalne stavbe (gradnje), za pomnožbo vozil in druge nabave, ki so bili opravljeni na dolg vršbenega računa avstrijskih kosov Prve ogersko-gališke železnice do konca 1886;

2. v poplačilo gotove ponapredščine za 1.800.000 gld. dodeljene družbi vsled postave od 5. junija 1875 (Drž. zak. št. 92), katere namen je bil nekoliko založiti manjek (nedostatek) napravne glavnice nastavši pri Prvi ogersko-gališki železnici;

3. v trdno založitev troškov za postavljene v Zagorzi hiše naselbinam delavcev in za nabavljeno zalogo gradiva; naposled

4. v založbo troškov za investicije v letu 1887 in v sledečih letih (razširjalne stavbe, nabave, pomnožbo vozil in dr. t.) po meri odobrenja državne uprave, za katero bode treba poprej poprositi.

Člen III.

V členu I omenjena povišba letnega čistega donosa, ki ga je država zaporočila Prvi ogersko-gališki železnici, pridi v moč po meri, kakor se oddá novi predstveni zajem.

Ostanek izkupila iz novih predstvenih obligacij, oddanih z odobrenjem državne uprave, ki kdaj še ni potrošen, naj služi kot stavbinski pričuvni zalog za svrhe, navedene v členu II, ter naj se pod prigledom državne uprave koristonosno naloži takó, da se s tem doseženi donosi v dobro pripišejo vršbenemu (poroštvenemu) računu avstrijskega kosa Prve ogersko-gališke železnice, a kake razlike v kursu zaračunjajo na korist ali v dolg stavbinskega pričuvnega zaloga.

Člen IV.

Vladi se daje oblast, privoliti v to, da se v členu I omenjeni predstveni zajem sè zajmom enake vrste, ki bi se utegnil izdati za investicije na ogerskem kosu Prve ogersko-gališke železnice, zedini v enoten predstven zajem, ki ga bode na obeh kosih Prve ogersko-gališke železnice knjižno zavarovati.

V takem slučaju naj se določila členov I do vštevši III te postave primerno uporabljajo na delež enotnega predstvenega zajma, ki je v iznosu od 11,400.000 gld. namenjen za investicije na avstrijskem kosu Prve ogersko-gališke železnice.

Člen V.

Za dogovor, ki ga v zmyslu zgornjih določil vlada ukrene s Prvo ogersko-gališko železnico, in za izdatbo in vknjižbo v členu I v misel vzetih predstvenih obligacij, po tem za spise in listine o tem povodu narejene z listino vred, s katero se zastava daje, dodeljuje se pristojbinska in kolkovna prostost, in pa oprostitev od kuponskega kolka v oziru na prej omenjene predstvene obligacije.

Ta pristojbinska in kolkovna prostost sme se tudi raztegniti na enotni predstveni zajem, ki se utegne po členu IV vzprijeti, ako kralj. ogerska vlada zagotovi pristojbinsko in kolkovno prostost za vknjižbo skupnega zajma v ogerski osrednji zemljiški knjigi.

V oziru na železnocestne naprave, v misel vzete po členu II, št. 4, dodeljuje se oprostitev od pristojbin in kolkov za vse pogodbe, vloge in listine za nakup zemljišča, za gradnjo in opravo omenjenih železnocestnih naprav, in pa od prešnemsčine, kar se jih nateče pri kupovanju zemljišč.

Člen VI.

Naredbi v členu III, št. 3, odstavku 2 postave od 20. maja 1869 (Drž. zak. št. 83) primerno določilo, stoječe v členu 18, odstavku 2 dopustnega pisma od

11. septembra 1869 (Drž. zak. št. 180), po katerem je tedaj, kadar čisti donos železnice preseza zaporočeno letno vsoto, samó polovico prebitka oddati državni blagajni v vračilo državnih ponapredščin z obrestmi vred, izpreminja se v tem zmislu, da bode v takšnem slučaju ves dotični prebitek uporabiti v imenovani konec.

Člen VII.

Ta postava pride v moč z dnem razglašenja, in nje zvršitev je naročena Mojemu ministru za trgovino in Mojemu finančnemu ministru.

V Ischlu, dne 13. junija 1887.

Franc Jožef s. r.

Taaffe s. r.

Dunajewski s. r.

Bacquehem s. r.

78.

Razglas ministerstva za trgovino od 18. junija 1887,

zarad premene od več določil v dopustnem pismu Prve ogersko-gališke železnice.

Na podlogi postave od 13. junija 1887 (Drž. zak. št. 77) in v zmislu dogovorov ukrenenih z delničarsko družbo Prve ogersko-gališke železnice razglašajo se naslednje premene dopustila (koncesije) za avstrijski kos imenovane železnice, ki je predmet Najvišjega dopustnega pisma od 11. septembra 1869 (Drž. zak. št. 180).

1. Gledé tega, kar je Prvi ogersko-gališki železnici storiti za vojaško upravo, naj se namesto ukazil ustanovljenih v členu 10 uporabljajo ona določila, katera zastran tega vsak čas veljajo na stičnih državnih železnicah.

2. Določilo v čl. 18, odstavku 2, po katerem je tedaj, kadar čisti donos železnice preseza zaporočeno letno vsoto, samó polovico prebitka oddati državni blagajni v vračilo državnih ponapredščin z obrestmi vred, izpreminja se v tem zmislu, da bode v takšnem slučaju ves dotični prebitek uporabiti v imenovani konec.

3. V čl. 23 ustanovljena devetdesetletna doba, v kateri ima trajati dopustilo, naj se računi od dne, katerega se je začela vožnja po kosu od Komanče v Lupkov (18. decembra 1872), ter prestane torej dne 17. decembra 1962.

4. Premenjaje dotična določila v čl. 25 ustanavlja se, da, kadar prestane dopustilo, in v slučaju njenega odkupa ima dopuščena železnica z vsem nepremičnim in premičnim pristojsvom, v prvem slučaju brezodplatno, v drugem za izplačilo dopustilu primerne odkupne rente preiti na državo. A ta premena se ne dotika določil stoječih v čl. 25, poslednjem odstavku.

Bacquehem s. r.

79.**Razglas ministerstva za finance od 14. junija 1887,**

da se poslovi Drogobiškega puncevališča, katere je doslej oskrbovala solinska uprava v Drogobiči, prenašajo na ondukajšnji davkovni urad.

Z odnosom na razpis od 30. junija 1869 (Drž. zak. št. 124) daje se na znanje, da se poslovi Drogobiškega puncevališča, katere je doslej oskrbovala solinska uprava v Drogobiči, prenašajo, počenski od 1. dne julija meseca 1887, na ondukajšnji davkovni urad.

Dunajewski s. r.

80.**Ukaz ministerstva za finance v porazumu z vsemi c. kr. ministerstvi od 16. junija 1887,**

o tem, koliko smejo zaračunjati državni uradniki, ki se — potujoč kam na komisijo — poslužujejo parnih žlebovk in električnih železnic, in katerih vozil se smejo služabniki v svojih službenih opravkih posluževati.

Bodoč da službeno potujoči državni uradniki imajo dolžnost, izbirati izmed več cest in voznih prilik ono, katera ne oviraje namena poti najmanj troška prizadeva državni blagajni, izdaje se z odnosom na ministerijalne ukaze od 10. marca 1849 (Drž. zak. št. 158), 3. julija 1854 (Drž. zak. št. 169) in 23. aprila 1874 (Drž. zak. št. 47) v porazumu z vsemi ministerstvi naslednja naredba:

V vseh onih slučajih, kjer je državnim uradnikom, elevom, aspirantom, praktikantom in avskultantom mogoče, potujoč na kako komisijo po vsi daljavi, ki jim jo je prehoditi, ali tudi samo po nekem kosu poslužiti se parne žlebovke (*tramway*) ali električne železnice, smejo oni v imenu voznine zaračunjati samo toliko troškov, kolikor se jih je za porabo teh vozil v resnici nateklo, in sicer tam, kjer bivata samo dva vozovna razreda, voznino po prvem razredu, a kjer biva več vozovnih razredov nego samo dva, smejo državni uradniki do vseh sedmega činovnega razreda zaračunjati voznine po prvem, a ostali državni uradniki, elevi, aspiranti, praktikanti in avskultanti po drugem razredu.

Služabniki smejo za svoje službene, pravico na hodnino dajoče opravke, pri katerih jim je moči vseskozi ali po nekem kosu voziti se na parni žlebovki ali električni železnici, zaračunjati samo toliko voznine, kolikor je res prihaja na dotično daljo, in sicer drugi razred, kjer bivata samo dva, odnosno tretji razred, kjer biva več vozovnih razredov. Kjer je moči voziti se po konjski železnici, v omnibusu ali dostavniku, naj se služabniki vozijo po njih ter namesto hodnine zaračunjajo opravljeno voznino.

Ta ukaz pride v moč 1. dne julija 1887.

Dunajewski s. r.

81.

Postava od 17. junija 1887,

s katero se dajó določila za napravo lokalnih železnic in za vršbo vožnje po njih.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem takó:

Člen I.

Vladi daje se oblast, dopuščajoč nove lokalne (drugotne ali sekundarne, vicinalne in t. v.) železnice ne samo gledé pripravljalnih del, gledé same gradnje in gledé oprave vse mogoče polakšice dajati, nego tudi — kar se tiče vožnje po njih, — odpuščati vse v redu železnocestne vožnje od 16. novembra 1851 (Drž. zak. od l. 1852 št. 1) in dotičnih dodatnih določilih propisane varnostne naredbe in prometne propise, kolikor se bode z ozirom na posebne razmere prometa in vršbe, zlasti na ustanovljeno manjo brzino vožnje trgovinskemu ministerstvu vzvidelo dopustno in kolikor se s tem ne krati samoupravnim združbam (korporacijam) pristoječa pravica, v lastnem področji izdajati propise z ozirov na varnost.

Enake polakšice smejo se po izprevidenji trgovinskega ministerstva dopustiti tudi onim uže obstoječim železnocestnim kosom, po katerih se vvede sekundarna vršba z znižano vozno brzino.

Člen II.

Takisto se vladi daje oblast, odvezati podjetja lokalnih železnic dolžnosti v §. 68 reda železnocestne vožnje, odnosno v §. 10 lit. f) postave za dopuščanje železnic od 14. septembra 1854 (Drž. zak. št. 238) izrečene, pošto voziti, kakor tudi zaveznosti osnovanih v §. 89 reda železnocestne vožnje gledé povračila večjih troškov, ki se jih nabere vsled policijskega in dohodarstvenega nadzora in pa gledé brezplačne naprave in vzdržbe uradnih prostorij.

Člen III.

Vladi daje se oblast, ustanavlja tarife lokalnim železnicam dodeljevati izimke od določil postave, dane 15. julija 1877 (Drž. zak. št. 64) — o maksimalnih tarifah za vožnjo ljudi po železnicah, kakor tudi od drugih zakonitih propisov o tarifstvu.

Člen IV.

Pogodbe, knjižni vpisi, vloge in druge listine, s katerimi se uvetno za slučaj, če se naredí namišljena lokalna železnica, njej na korist odstop zemljišča, dodelitev stvarnih (realnih) pravic, dobava tvarine za gradnjo in za vožnjo, oprava plačil v gotovem novci s prevzetjem delnic ali brez takega prevzetja ali drugi kakoršni koli prispevki zagotovljajo, uveti za porabo javnih cest postavljajo ali kaka dolžnost poročstva prevzema, ali naposled dogovori v zavarovanje glavnične nabave, gradnje ali vršbe lokalne železnice, izimši razprave sodnega postopka v pravadah, uživajo prostost od pristojbin in kolka.

Člen V.

Podelujoč dopustilo za kako lokalno železnico sme vlada dajati naslednje ugodnosti (polakšice):

a) oprostitev od kolkov in pristojbin za vse pogodbe, ki jih podjetništvo lokalne železnice sklene, za vse vloge, ki jih vpodá, za vse listine, ki jih naredí, dalje za vse knjižne vpise, ki jih je na podlogi teh pogodb in listin napraviti, naposled za druga uradna djanja in uradne izdatke za katero izmed naslednjih svrh, namreč:

1. do časa, ko se začne vršba vožnje, za nabavo glavnice, zavarovanje obrestí od glavnice in zavarovanje vršbe same,

2. do konca prvega vršbenega leta, za pridobitev zemljišča, za gradnjo in opremo železnice.

Te ugodnosti se ne uporabljajo na razprave sodnega postopka v pravadah;

b) oprostitev od kolkov in pristojbin za izdatbo delnic in predstvenih obligacij namenjenih v nabavo glavnice za prvo napravo in dopustilo primerno opremo dopuščene lokalne železnice z interimalnimi listi vred, in za vknjižbo zastavne pravice na železnično-knjižne enote določene v zavarovanje predstvenih obligacij, ali na druge nepremičnine, in tako tudi oprostitev od presnemščine, kar se je o nakupu zemljišča nabere po izteku prvega vršbenega leta (lit. a, št. 2), izimši pristojbine, ki po veljajočih postavah pristojé občinam ali drugim samoupravnim združbam ter jih je o tem povodu treba opraviti;

c) oprostitev od pristojbin in taks, dolžnih za podeljeno koncesijo in za izdatbo dopustnega pisma;

d) oprostitev od pridobnine in dohodarine, od plačevanja kolkovnih (štempeljskih) pristojbin kuponom in tako tudi od vsakega novega državnega davka, kateri bi se utegnil vvesti s prihodnjimi postavami, na trideset (30) let največ od dneva podeljene koncesije računeč;

e) pretvorbo kolkovne pristojbine, ustanovljene v t. št. 47 e) postave od 13. decembra 1862 (Drž. zak. št. 89) od vozovnic za osebe v odstotno pristojbino, ki jo bodo s tremi odstotki vozne cene s prikladom nadavka odmerjati, po železnocestnem podjetništvu od popotnih ljudi pobirati in vsak mesec po iztečaju v dohodarstvene blagajnice oddajati.

Pod e) navedena ugodnost sme se tudi uže obstoječim lokalnim železnicam pritegniti.

Člen VI.

Vladi se daje oblast, v oziru na one uže obstoječe ali stoprv v prihodnje zgraditi se imajoče lokalne železnice, ki se iztekajo v glavne železnice, na katerih država za svoj lasten račun vožnjo vrši, odpuščati podjetništvu lokalnih železnic povračilo ali dajanje prispevka za soporabo obstoječih naprav glavne železnice in za postajno službo, ki jo na stičnih kolodvorih oskrbujejo organi državne železnice.

Upravam takih železnic, ki jih je država zaporočila, sme se dopustiti, da istovrstne polakšice pritegnejo lokalnim železnicam, ki se stikajo z njimi.

Člen VII.

Bode li moči za posamične lokalne železnice, ki je njih potrebnost ali koristnost nedvojbeno, a gledé katerih je vendar dokazano, da dotičniki (udeleženci) ne zmorejo nabrati vseh potrebnih novcev, sè strani državne uprave morebiti poleg ali namesto omenjenih v členu V. in VI. polakšic pritegniti še kake druge financijalne podpore, ki ne bivajo v upravnem področji, kakor bi sosebnost bilo, če se dodeli prispevek iz državnih sredstev, če se država udeleži glavnične nabave, če država prevzame voditev vršbe na račun države a nasproti zagotovi neko trdno zakupno rento itd., to določi v vsakem posamičnem slučaju posebna postava.

Tù naj veljá to načelo, da morajo popred, nego država dodeli takšne financijalne podpore, dežela, občine in drugi, katerim je kaj do tega, udeležiti se podjetja lokalne železnice. Udeležba ta je pa mogoča s tem: da kdo brezodplatno odstopi podjetništvu lokalne železnice kaj zemljišča, odnosno da prevzame troške, ki jih ono uporabi na pridobitev zemljišča, da brezodplatno daje gradivo, da se udeleži dobave glavnične, da zagotovi poroštvo za donos ali obresti itd.

Člen VIII.

Podjetništvom lokalnih železnic s pravilno raztečino, katerim so se pritegnile v členu V, *a)* do vštévši *d)* ali v členu VII navedene financijalne ugodnosti, treba je — ne krateč pravice, ki jo je podeljujoč dopustilo pridrževati državni upravi, namreč da sme dopuščeno železnico, ko se dodela in v službo dene, vsak čas odkupiti pod uveti ustanovljenimi v dopustilu, — nalagati dolžnost, državni upravi na njen zahtev vsak čas za promet med železnicami pod državno poslovršbo stoječimi, ki uže zdaj obstojé ali se stoprv v bodoče napravijo, dopustiti soporabo lokalne železnice takó, da ima državna uprava pravico — svobodno ustanavlja tarife — za plačano primerno odškodbo cele vlake ali posamične vozove odpraviti ali odpraviti dati po soporabljeni lokalni železnici.

V dopustnem pismu naj se ustanavlja, kakó bode izračunjati odškodbo, ki se bode opravljala. Ta odškodba naj se odmerja po razmeri deleža, ki ga ima državno-železnična uprava soporabnica na skupnosti po soporabljanem kosu železnice v dotičnem letu opravljene vožnje, ter obstojí v plačilu, ki se bode, dokler traja soporaba, vsako leto opravljalno podjetništvu soporabljane lokalne železnice.

Soporaba bodi samó v tej meri dopuščena, kolikor se z njo ne ovira lastna pravilna poslovršba soporabljane lokalne železnice.

Kadar bi nadzorno oblastvo menilo, da bi prehajanje tujih vozil na lokalno železnico ne bilo skladno s polakšicami, ki so ji dodeljene v oziru na napravo, opremo in vršbeni sostav, treba je podjetništvu lokalne železnice povračati, kar ima več troškov odtod.

Člen IX.

Predstvene obligacije smejo sluti (glasiti) samó na avstrijsko veljavščino in njih izdatba je izključena dotle in toliko, dokler in kolikor jim ne bode po izkazih, ki naj jih vlada pretehta, obrestovanje in odplačevanje za stalno zagotovljeno.

Železnocestnim podjetništvom, pri katerih knjižni vlog v zmyslu postave od 19. maja 1874, Drž. zak. št. 70, ni dopuščen, ker nedostaje zakonitih predpolog, zaprta je izdatba predstvenih obligacij.

Člen X.

Dopušča se poraba državnih cest za naredbo lokalnih železnic, kolikor se ne vzvidi, da bi železnocestna vožnja bila v škodo varnosti cestnega prometa.

Kdaj in pod katerimi uveti se sme katera cesta uporabiti v to, določa cestna uprava v dogovoru z oblastvi železnice nadzirajočimi.

Nekrateč zaveznosti, kar jih izhaja iz cestninskega dohodarstva, ne opravlja se nikaka posebna odplata za porabo ceste.

Troškovi redne vzdržbe rabljenega cestnega kosa, in kar bi bilo morebiti vsled dotične porabe več troškov od vzdržavanja ceste sploh, takisto tudi troškovi za vse posebne poskrbe, potrebne v to, da se odvrta vsak narušaj (motež) in vsaka nevarnost za cestni promet, zadevajo podjetje lokalne železnice.

Druge javne ceste moči je uporabiti za napravo lokalnih železnic, samó ako privolijo v to tisti, kateri so dolžni vzdržavati jih, odnosno ona oblastva ali oni organi, ki imajo po veljajočih postavah pravico, privoljevati v to, da podjetništvo lokalne železnice porabi cesto.

Člen XI.

Ta postava pride v moč tist dan, ko bode razglašena, ter prestane z 31. dnevem meseca decembra 1890.

Člen XII.

Zvršitev te postave je naročena Mojemu ministru za trgovino, Mojemu ministru notranjih reči in Mojemu finančnemu ministru.

V Ischl u, dne 17. junija 1887.

Franz Josef s. r.

Taaffe s. r.

Dunajewski s. r.

Bacquehem s. r.

82.

Ukaz ministerstva za pravosodje od 18. junija 1887,

da naj sodni okraj Dubiecki ostane v okoliši Premiseljskega okrožnega sodišča v Galiciji.

Na podlogi Najvišje pooblastitve od 16. t. m. ukazuje se z delovito premeno ministerijalnih ukazov od 9. julija 1886 (Drž. zak. št. 114) in od 3. marcija 1887 (Dž. zak. št. 18), da naj Dubiecki sodni okraj tudi po tem, ko začne Sanoško okrožno sodišče uradovati, ostane odkazan pod okoliš Premiseljskega okrožnega sodišča.

Pražák s. r.